Regd No. $\frac{H. 43}{M, 3813}$

విడిపత్రికం౦-౧ ౯

103027

మా గ్రంథాలు
ఉచ్చల విషాదము
వెల ౧ అణాలు.
కమోషా ఖ్యాసము
వెల ౪ అణాలు
గోలకొండ పత్రికాలయం.

గోలకొండ పత్రిక

To Let

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౫ ● హైదరాబాదు దక్కన్ శా. శ. ౧౮౫౩ స్వభాను భాద్రపద బ ౧౩ (౨౭-౯-౧౯౪౩) సోమవారము ● సంచిక ౪౦

ఇంగ్లాండునుండి జర్మనీపై దండయాత్ర జరుగగలదు

బ్రిటిషుపార్లమెంటుకు చర్చిలుగారి వాగ్దానము

బ్రిటిషుప్రధాని చర్చిలుగారు సెప్టెంబరు ౨౧ తేదీన పార్లమెంటు కామన్సుసభలో యుద్ధపరిస్థితిని గురించి దీర్ఘోపన్యాసము చేసిరి.

వారుకామముచెప్పుచున్నారు ౧౯౪౩ జూనునెలలో వాషింగ్టనునగరమునందుఅమెరికా అధ్యక్షుడు రూజ్వెల్టుగారితో తాముసంభాషణలుజరిపిన త్రిదేశసంఘటనలకథలో ప్రారంభించిరి. ఆనెలలోనే ఆఫ్రికా వాయవ్యభాగమును ఆక్రమించివారిరాజ్యమునుఆక్రమించుటకు అమెరికనుసేనను బ్రిటిషుసేననుపంపించవలెనని ఆసంభాషణలలో నిర్ణయించబడెను. ఈదండయాత్ర ఇంగ్లాండునుండి ఫ్రాన్సు, హాలెండులున్నదేశములలో జర్మనుసేనలపైకిచేసే దండయాత్రకుబదులుగా చేయబడునున్నదని తాననుకొనుచున్నట్లు భావించి యుండలేదని చర్చిలుగారనిరి. చర్చిలు ఈసంభాషణ గురించి ౧౯౪౨ నవంబరులో బ్రిటిషుసేనలకు కలిగినఅపజయములనుగురించియు తర్వాతఅధికముగసేనలను పంపించి సాధించినజయములనుగురించియు చెప్పిరి. ౧౯౪౩జనవరిలో కాసాబ్లాంకాలోచర్చిలురూజ్వెల్టుగారలాలోచించి ట్యూనీసియాలోపూర్తివిజయము కలిగినచో సిసిలీపైదండయాత్రచేయుటకు ఆలోగానే ఏర్పాట్లుచేయుటకును నిర్ణయించిరి. తర్వాత ౧౯౪౩ మేనెలలో వాషింగ్టను నగరములోజరిగిన ఆలోచనలలో ఇటలీనిపూర్తిగ ఓడించుటకు తీర్మానించుకొనిరట.

పసిఫిక్ ప్రదేశములో సాలమూనా, శేలనుబోర్టు యందును, అల్యూషియన్ దీవులలో అట్టు, కిస్కాలయందును జపానీయులపరాజయములను, జపానీయులనౌకాబలమునకుకలిగిన ఘోరనష్టమును చర్చిలుగారుచెప్పి, ఈపసిఫిక్‌లో విజయములకై చేసినపన్నాగములు మౌంట్‌బాటన్ గారి నియామకమును తెలిపిరి.

ఇటలీలో ముసోలినిఅధికారభ్రంశమును తెల్పి క్రొత్తగావచ్చిన బడొగ్లియోగారి ప్రభుత్వమును బ్రిటిషుమిత్రమండలివారికి అనుకూలమైనదేయైనను ఇటలీలోఅన్నిచోటులను ఆక్రమించియున్న జర్మనుల బెదరింపులవల్ల బడొగ్లియోగారి ప్రభుత్వము తొందరగామిత్రమండలికి లొంగుబాటు రాజాలకపోయెనని చర్చిలుగారుచెప్పిరి. ఇటలీపైదండయాత్రకుపవలెనని ౧౯౪౩ మేనెలలో వాషింగ్టను నగరంలో రూజ్వెల్టు చర్చిలు గారలు నిర్ణయించుకొనిరి. అప్పుడేబడొగ్లియోప్రభుత్వము బ్రిటిషువారితో సంధిరాయబారము ప్రారంభించి తమకు జర్మనులవల్ల ఉండేచిక్కులను గమనించి తననుకూలమగునట్టి షరతులను తెలుపవలసినదని కోరిరట. బ్రిటిషుపక్షమువారు జర్మనులవల్ల బడొగ్లియోప్రభుత్వానికి ఉండేచిక్కులు నిజమేఅయినను షరతులేమున్నను లొంగక తప్పదనిచెప్పిరట.

ఆగస్టు౧౫తేదీన స్పెయినులో బ్రిటిషుప్రభుత్వ పురాయబారియగు సర్‌సేమ్యుయల్ హోరువద్దకు బడొగ్లియోప్రభుత్వప్రతినిధిగా ఒక సైనికాధికారి వచ్చిబ్రిటిషుసేనలు ఇటలీపైదిగిన వెంటనేఇటాలియులు బ్రిటిషుపక్షమున చేరగలరనిచెప్పి, బ్రిటిషువారెప్పుడు ఇటలీలోసేనలను దించెదరనిఅడిగిరట అందుకుబ్రిటిషుమంత్రి వర్గముసిసిలీలో బ్రిటిషుపక్షసేనల సర్వాధికారియగు జనరల్ ఐసెన్‌హోవరుగారిని కొందరుబ్రిటిషుఅమెరికను సైనికోద్యోగులతోకూడపోయి లిస్బనులో ఇటాలియను ప్రతినిధినికలిసి మాట్లాడవలసినదనిరి.

ఈసమావేశము ఆగస్టు౧౯తేదీనజరిగెను. ఐసెన్‌హోవరుగారు ఆసమావేశములో ఇటలీప్రతినిధికితెలిపిన సైనికషరతులను రూజ్వెల్టు, చర్చిలు గారలు ఐసెన్‌హోవరుగారితో మంత్రించి ముందుగానేనిర్ణయించి పెట్టిరట. ఆషరతులు ఎంతకష్టమైనను ఇటలీప్రతినిధిఒప్పుకొనుచు తనరాకకు ఉద్దేశ్యము ఇటలీసంయుక్తరాజులపక్షమున యుద్ధములోచేరుట ఎట్లో, జర్మనులఒత్తిడిలో ఈషరతులను అమలుచేయుటఎట్లో కనుగొనుటయేననిచెప్పెను. అందుకుబ్రిటిషు, అమెరికను అధికారులు తమపని షరతులేకుండ ఇటలీలొంగుటనుగురించి చర్చించుటయేననిరి. ఆయితేక్విబెకులో రూజ్వెల్టు చర్చిలుగారల నిర్ణయమునననుసరించి, ఇటాలియనుసేనలుగాని ఇటాలియప్రజలుగాని ఇటలీలో ఎక్కడపోరాడుచున్నట్లు కనిపించినను, బ్రిటిషుపక్షమువారు సాధ్యమైనంతసహాయము ఇటాలియులకు చేయగలరని ఇటలీప్రతినిధికి తెలుపబడెను. ఆగస్టు౨౩తేదీన ఇటలీప్రతినిధి ఆషరతులతో రోమ్ నగరానికిరహస్యంగాపోయెను. రోమ్‌తూలేన ప్రభుత్వమువారి జవాబును ఆగస్టు౩౧తేదీలోగా ఐసెన్‌హోవరు గారికి తెలియబరచెదననెను. ఈమధ్యలో ఇంకొక ఇటాలియను సైనికాధికారి బడొగ్లియోప్రతినిధినంచు వచ్చెనుకాని ఈతనితో సంభాషణలవల్ల అనుకూలమేదియుకాలేదు. ఆగస్టు౩౧తేదీన, చెప్పినప్రకారము, పూర్వపుఇటాలియప్రతినిధివచ్చిసైరకుసాజులో ఐసెన్‌హోవరుప్రతినిధితో మాట్లాడెను. అతడు ఇటాలియను ప్రభుత్వము జర్మనుల బెదరింపులమధ్య ఆషరతులను అమలుఎట్లుచేయవలెనో ఎరుగజాలకున్నారని తెల్పెను. అందుపై బ్రిటిషువారు బ్రిటిషుపక్షసేనలు ఇటలీలోదిగనంతవరకు ఇటాలియులునిస్సహాయులనితెలిసి, ముందుగాతమసేనలెప్పుడు ఇటలీలోదిగునో తెలియబరచుటకిష్టములేక సంధిషరతులను ఐసెన్‌హోవరు సమ్మతించురోజువరకు ఇటాలియులు ప్రకటించరాదని విధించిరట. ఆనగా బ్రిటిషుసేనలు ఇటలీలోదిగినప్పుడే ఆషరతులనుఅమలుకు ప్రారంభించవలెనని ఉద్దేశ్యము సంధిషరతులను ప్రకటించినపుడు రోంనగరముచుట్టును జర్మనుసేనలుండెను. ఆసేనలబారినుండి ఇటాలియను ప్రభుత్వమును రక్షించుటకై రోంనగరంలో విమానాలతో బ్రిటిషుసేనలనుదింపెదమని ఇటాలియనుప్రభుత్వానికి తెలియజేయబడెను. కాని ఈలోగానే విమానాశ్రయములను ఇటాలియులు కోల్పోయినందువల్ల ఆప్రయత్నము మానివేయబడెను.

బ్రిటిషువారు కోరినషరతులలో ఇటలీయుద్ధములోజరుగుటకు ప్రేరకులైనవారలను, ముఖ్యంగా ముసోలినినిపట్టియిమ్మని ఒకషరతుఅందుకై ముసోలినిని అరెస్టుచేసిజర్మనులకు తెలియకుండుటకై ఒకచోటినుండి మరొకచోటికిమార్చి దాచుచుండిరి. కానిజర్మనులు ఎప్పుడునపొంచియేయుండి సమాచారమును తెలిసికొని పారషూటు సేనలతోముసోలినిని విడిపించుకొనిపోయిరి ఇదిబడొగ్లియోప్రభుత్వపుతప్పుకాదని చర్చిలుగారనిరి. ముసోలినినెప్పుడైనావిడిపించవచ్చినచో ముసోలినిని వెంటనేతుపాకులతో కాల్చివేయవలసినదని కావలివారలకు ఆజ్ఞయివ్వబడియుండెను కానిజర్మనుపారషూటు సేనబలవత్తరమగుటచే కావలివారలుకూడ తుపాకులను ప్రేల్చలేదు.

ఇప్పుడుముసోలిని తప్పించికొని మళ్లీఫాసిస్టుపార్టీని అధికారానికి తెచ్చెప్రయత్నాలు చేయుచున్నందువలన, ఈప్రయత్నాలను సాగకుండచేయుటకుపనిచేయు ఇటాలియప్రభుత్వానికి బ్రిటిషుపక్షమువారు అన్నివిధాలసహాయము చేయగలరనిరి. ఇటలీలోయుద్ధము మూడవరంగపు యుద్ధమనియు ఇంగ్లాండునుండి జర్మనీమీదికిఇంగ్లీషు ఛానల్ మీదుగాదండయాత్రను అనుకూలసమయములో జరుపగలమనియు చర్చిలు చెప్పెను. మధ్యధరాసముద్రప్రదేశములో జరుపబడుయుద్ధచర్యలను గురించి అమెరికా, బ్రిటను, రష్యాలకుసమానంగా తెలియుచుండగలందులకై ఒకఉపసంఘమును ఏర్పాటుచేయవలెననదనిస్టాలినుకోరినట్లు చర్చిలుగారుతెలిపిరి త్వరలో ఈమూడుదేశాల విదేశాంగమంత్రులుగాని వారలప్రతినిధులుగానికలిసి సమావేశమై ఆలోచనలు చేయగలరనిరి.

జర్మనులుఓడలపై విమానాలనుండివేయుచున్న ఒకక్రొత్తబాంబుసంగతి తమకు తెలిసినదనిచెప్పిరి.

గోలకొండపత్రిక

స్వభాను సం౹౹ర భాద్రపద బ౹౹ ౧౩ సోమవారము

బ్రిటను యుద్ధ దినం

నిన్న, అనగా సెప్టెంబరు ౨౬ తేదీన మన హైదరాబాదులో, 'బ్రిటనుయుద్ధ' స్మరణ చేయబడినది. ఇదే రోజు ఈ స్మరణ భారతదేశమందు ఇతర ప్రదేశములలో కూడ జరుపబడినది. ఈ 'బ్రిటను యుద్ధ'మనిన నేమి, దీని స్మరణలో విశేషమేమి అను విషయములు పాఠకులు తెలిసికొనదగినవి.

'బ్రిటను యుద్ధము' అను మాటకు ౧౯౪౦ ఆగస్టు ౮ తేది మొదలుకొని అక్టోబరు ౩౧ తేదీవరకు బ్రిటనుపై జర్మనులు జరిపిన విమానాల దాడులు అని అర్థము. ఇట్టి విమానాల దాడులు పూర్వము క్రీ-శ- ౧౯౧౪ సంవత్సరమునుండి ౧౯౧౮ సంవత్సరమువరకు జరిగిన యూరోపా మహా సంగ్రామములో జరిగియుండ లేదా, ఇపుడు బ్రిటనుపై పైన నిర్దేశించిన కాలములో జరిగిన విమానాల దాడులను మాత్రమే గొప్పగా "బ్రిటను యుద్ధ"మని చెప్పుట ఎందువల్ల అని అడుగవచ్చును. పూర్వపు సంగ్రామములో జరిగిన విమానాల దాడులు ఇపుడు నిర్దిష్ట కాలములో బ్రిటనుపై జరిగిన విమానాల దాడులంత గొప్పవి కాకుండెను. పూర్వ యుద్ధములో ప్రధానమైనవి భూమిపై కాల్బలముల పోరాటములును, సముద్రముపై నౌకాబలములునై ఉండెను. అందుచే అక్కడక్కడ కొద్దికొద్దిగ మాత్రమే విమానముల పోరాటములు జరిగెను. నేటి మహా యుద్ధములో జర్మనులు ప్రారంభమున యూరపు ఖండపు మధ్యభాగమందలి పోలాండు మున్నగు దేశములను ఫ్రాన్సు మహాదేశమును జయించిన తర్వాత కూడ పోలాండు మెడపై చేయి వేసిన జర్మనీని ఓడించునంతవరకు వదలనని శపథమును మొదటనే చేసియుండిన బ్రిటను ఒంటరిగా చిక్కియు ధైర్యము వదలక ఆ శపథములను అప్పటికిని చెల్లించగలమని ఘోషించుచునే యుండుట జర్మనీకి పెద్ద కంటకముగా నుండెను. అందుకై జర్మనీ ఇక బ్రిటనును కాళ్ళబేరమునకు తెచ్చినగాని తాము సంపాదించిన రాజ్యములను నిల్పుకొనుటగాని, క్రొత్త రాజ్యములను గెలుచుటగాని సాధ్యము కాదని గ్రహించి యుండవచ్చును. కాని బ్రిటను సముద్రమందు పెద్దబలముగల దేశము. జర్మనీకి సముద్రముపై సేనలను నడిపించి యుద్ధము చేయగల శక్తి తక్కువ కనుక బ్రిటనను ఓడించుట ఎట్లు అని జర్మనీ యోచించి, బ్రిటను దేశములోని నౌకాశ్రయములను, విమానాశ్రయములను, యుద్ధపు సరకులను ఉత్పత్తి చేయు కర్మాగారములను విమానములనుండి బాంబులను వేసి ధ్వంసము చేసి, బ్రిటిషు జనుల యిండ్లపైనను, ఆ జనులపైనను బాంబులను, మరతుపాకుల గుండ్లను విమానాలనుండి వదలి నష్టములను కలిగించి బెదరుపెట్టి లొంగదీసి, ఆఖరుకు సముద్రముమీదుగా ఓడలలో బ్రిటను భూమిపై తమ కాల్బలములను దింపి యుద్ధము సాగించుచో విజయమును పొందవచ్చునుగదా యని తలచియుండును. అందుకే ౧౯౪౦ ఆగస్టు ౮ తేది మొదలుకొని అక్టోబరు ౩౧ తేదీవరకు జర్మను విమానాలు బ్రిటనుపై చాల ఘోరములైన దాడులను జరిపినవి. ఈ దాడులను గొప్ప దండయాత్రలనికూడ వర్ణించవచ్చును. ఎందుకనగా వందలకొలది జర్మను విమానాలు గంటకు వందమైళ్ళకుమించిన వేగముతో బ్రిటను దేశముకోని అనేక ప్రదేశములపై తిరిగి వందలకొలది బాంబులను వేసినవి. ఇట్లు పూర్వ మహా యుద్ధములో జరిగియుండ లేదు.

ఈ "బ్రిటను యుద్ధములో నాలుగు" విభాగములను చేయవచ్చును. ఆగస్టు ౮ నుండి ౧౮ తేదీవరకు ౧౧ రోజులలో ౨౬ దాడులు చేయబడినవి. అవి బ్రిటిషు నౌకలపైనను సముద్రతీర పట్టణములపైనను చేయబడినవి. ఇట్లు వచ్చిన విమానాలలోనుండి ౬౯౭ బ్రిటిషువారిచే నాశము చేయబడినవి. తర్వాత ఆగస్టు ౧౯ నుండి సెప్టెంబరు ౫ వరకు ౩౫ ప్రధానములైన దాడులు విమానాశ్రయములపైనను విమాననిర్మాణ కర్మాగారాలపైనను, జననివాసాలపైనను జరిగినవి. ఈ దాడులలో జర్మనులు ౫౬౨ విమానాలను నష్టపడిరి. సెప్టెంబరు ౬ నుండి అక్టోబరు ౫ వరకు జర్మను విమానాలు పరిశ్రమాలయముల మీదను, లండను పైదను ౩౮ పెద్ద దాడులను చేసినవి, జర్మనులు ౮౮౩ విమానములను కోల్పోయిరి. అక్టోబరు ౬ తేదినుండి ౩౧ తేదివరకు జరిగిన విమానాల దాడులలో లండను నగరముపై ఎక్కువగా దాడులు జరిగినవి. ఈ దాడులలో ౨౩౩ జర్మను విమానాలు ధ్వంసములైనవి.

మొత్తముమీద ఈ బ్రిటను యుద్ధములో మొదట అయిదు బ్రిటిషు నౌకలు ముంచివేయబడెను, మరి అయిదు చెడిపోయెను, బ్రిటిషు విమానాశ్రయములు చెడిపోయెను, అనేక పరిశ్రమాగారములలో ఉత్పత్తి కొద్దికాలము తగ్గెను, నౌకాశ్రయములు చాల చెడెను, వేలకొలది యిండ్లు చాలా చెడిపోయెను. పగటి దాడులలో ౧౭౦౦ మంది జనులు చచ్చిరి ౩౩౬౦ మంది గాయపడిరి. రాత్రి దాడులలో ౧౨౫౮౧ మంది చచ్చిరి ౧౬౭౮౫ మంది గాయపడిరి, ఇవి బ్రిటిషు వారికి కలిగిన కష్టములు.

జర్మనులవి ౨౩౭౫ విమానాలు పగటివేళ దాడులలో నాశము చేయబడినట్లు తెలిసినది. రాత్రివేళ దాడులలో జరిగిన జర్మను విమానాల నాశపులెక్క ఇందులో చేరలేదు.

ఇంత ఘోరమైన యుద్ధమునెదుర్కొనుచుకూడ బ్రిటిషువారు జర్మనీ ప్రారంభించిన యుద్ధమునకు మూలమైన హిట్లరు కూటమునంతయు నాశము చేయునది వదలమని నిలువబడి తుదకిపుడు ఆఫ్రికాలోనుండి విజయములను పొందుచు ఇటలీపైకూడ దండయాత్రను సాగించుచు ముందుకు సాగుచున్నారు.

విపత్తులో గుండె చెదరక, వివేకమును గోల్పోక నిలిచిన బ్రిటిషువారి ధైర్యమునకు ఫలితమిపుడు కనిపించుచున్నదని చెప్పవచ్చును. ఇటువంటి ఆదర్శమును ప్రపంచమునకు చూపించుచున్న "బ్రిటను యుద్ధ" స్మరణ లోకకళ్యాణముగ పరిణమించుగాక!

సాహిత్య గోష్ఠి

(ఓ-వి-) హన్మకొండ, [illegible]

నిన్న స్వభాను భాద్రపద బ౹౹ ౧౦ ఆదివారము సాయంత్రము ౬ గంటలకు ఓరుగల్లునందలి కాకతీయ కళా సమితివారి కార్యాలయమున స్థానిక సమితి అధ్యక్షులగు శ్రీ భాస్కరలింగశాస్త్రిగారి ఆధిపత్యమున సాహిత్యగోష్ఠి జరిగెను. అందు శ్రీ గార్లపాటి రాఘవరెడ్డిగారు "భాష మార్పులను గురించి" నన్నయభట్టు కాలమునుండి నేటివరకు భాష ఎట్లెట్లు మారుచువచ్చినది చూపుచు ఇప్పుడు ఇంకను మారుట అవసరమని ఉదాహరణముగా చెప్పించిరి. శ్రీ కొండపల్లి అంజయ్యగారు (స్థానిక సమితి సహాయకార్యదర్శి) "ప్రణయముగొప్పన" తమ పద్యగానము గావించిరి. శ్రీ రాజలింగముగారు తమ 'సాధన' అను ఏకాంక నాటికనుండి కొన్ని పంక్తులు చదివిరి. శ్రీ సోమయాజులవారు తమ "భారతమాత" గురించి వ్రాసిన పద్యములను పఠించిరి. మరియు శ్రీ పాములపర్తి సదాశివరావుగారు (కాకతీయ కళాసమితి కార్యదర్శి) తమ "మాధవశర్మ" అను చారిత్రాత్మక [illegible] నుండి కొంతభాగము వినిపించిరి. పిదప శ్రీ అధ్యక్షులవారు మన భాషాభివృద్ధికిగల ఆటంకములు వాటిని తొలగించు మన బాధ్యతలు ఎట్టివో బోధించిరి. రాబోవు పరీక్షయందు ప్రవేశింపదలచిన స్థానికాభ్యర్థులకు అభ్యాస సౌకర్యమునకుగాను సమితిపక్షమున తగిన సహాయము చేయుటకు శ్రీ అధ్యక్షులవారును, రాఘవరెడ్డిగారును ఒప్పుకొనిరి. ఇంతటితో సభ సమాప్తమయ్యెను.

ఓరుగల్లుజిల్లా కమిటి సమావేశము

మానుకోట

ఓరుగల్లు జిల్లాకమిటీవారు మానుకోటలో సమావేశమయి యీ క్రింది అభిప్రాయములుగల తీర్మానముల చేసిరి.

౧ రాజకీయఖైదీల నెట్టిషరతులు లేకుండా వదలవలెను.

౨ కరీంనగరుజిల్లాలో నిర్బంధింపబడిన భూపతిరెడ్డిగారికి వైద్యసహాయమునకు అవకాశము కల్పింప సర్కారువారిని ప్రార్థింపనైనది.

౩ హైద్రాబాదు కాన్ఫరెన్సు ఎసోసియేషను వారు తమ నాల్గవ వార్షికోత్సవసందర్భమున చేసిన తీర్మానములోని ప్రభుత్వసభ ఏర్పాటును గురించిన భాగమును పరిశీలించి వారి వైఖరిని ఖండించుచు, స్థాయిసంఘమువారిని వెంటనే తమ అభిప్రాయమును తెలియచ్చ కోరనైనది.

౪ చౌకదుకాణముల పట్ల సర్కారువారి వైఖరిని మరింత విశాలపరచ అవసరమున్నట్లు తీర్మానించిరి.

౫ వైరా కైతులకషయమున చేసిన, బాకీల వసూలు ఆపుదలకై, సుబేదారు గారిని ప్రార్థించుచు, జిల్లామొత్తమునకుకూడా వైహాకములపంప కోరనైనది.

వైదిక సేవాసంఘము.

(తిరుమలగిరిబజారు దక్కన్.) (ఓ.వి.)

వైదిక సేవాసంఘ ప్రథమవార్షికోత్సవము, స్థానికనివాసులైన శ్రీయుత, ఎస్,బి. బెనిగల్ గారి అధ్యక్షతలో జయప్రదముగా జరిగినది. మొదటిరోజున ఉ౹౹ ౧౦ గంటలకు పండిత మనోహర్ గారి వలన ధ్వజారోహణము పండిత మున్నాలాల్ మిశ్రాగారివలన మనోహరమైన భజనలు, రాత్రి ౧౦ గంటలనుండి ఘటికేశ్వర గురుకుల స్నాతకులైన బన్సీలాల్ వ్యాస్ గారి భజనలు, శ్రీ మాన్ డా౹౹ రామకృష్ణారెడ్డి వర్మ, పండిత మనోహర్ లాల్ వాస్య రత్నప్రస్, శ్యామారావు, స్వామినారాయణానంద, గారి ధర్మోపదేశములు జరిగెను మరుసటిదినము, పండిత ప్రేమచంద భజనలు, పండిత మనోహర్ లాల్ గారి ఉపన్యాసములు రాత్రి ౧౦ గంటల నుండి బాలికల ప్రార్థనలు, ప్రేమచందుగారి భజనలు, తేజాలచంద్ధీశ్వరయ్య పండిత మనోహర్ లాల్ శ్యామరావుగార్ల ఉపన్యాసములు, వైదిక సేవాసంఘ సంవత్సరప్రతిపొర్తు ఆదాయవ్యయములు చదువబడెను ఎల్. శ్యామరావుగారి ఉపన్యాసము ప్రతివాని [illegible] ఆలోచించవలెను. వైదిక సేవాసంఘాధ్యక్షులైన శ్రీ ఆకుల రాజయ్యగుప్తగారి అభివందనములతో వార్షికోత్సవము, జయప్రదముగా ముగించబడెను వైదిక సేవాసంఘసభ్యులచే యూతప్రశంసింపబడినది.

బహిరంగలేఖ

నిజాంకళాశాల సంస్కృతాంధ్ర ఉపన్యాసకులగు బ్ర౹౹ కురుగంటి సీతారామయ్య గారికి

ఆర్యా, తాము రచించిన 'నవ్యసాహిత్యవీథులు, కథాత్రయి' అను పుస్తకములను నేడే చూచితిని. వీటిని విమర్శించుటకు ముందు నాకు కలిగిన సందియములను తమవలన తెలుసుకొనగోరి ఈ బహిరంగ లేఖను పంపుకొనుచున్నాను.

తమరు ఉపన్యసించగా ఇదివరలో వినియుంటిని. కాని తాము పై పుస్తకములలో వ్రాసిన భాషకును తమ వాక్కునకును సంబంధము కనుపించలేదు. తమరు వ్రాసిన భాష ఏ ప్రాంతమందైనను వ్యవహారములో నున్నట్టిది కాదు.

వ్యవహారభాషయందు మాటలను కొంత ఎచ్చటను వ్యవహారమునలేదు. గ్రాంథికమూ కాదు, నవ్యసాహిత్యవీథులలో చర్చింపబడినవారి భాష కూడ కాదు. జట్కావాలాలు సహితము వినియోగించని పదములు కూడా ఇందుకలవు. జిల్లాకొన్ని మాటలవంతుక చదువురానివారి మాటలను సేకరించి తమరు కొంతకూర్చి ఈ విధముగ వ్రాయుటకు కారణము బోధపడదు

తాము కళాశాలలో బోధపలగునంతటి స్థితికి వచ్చుట కిట్టి భాషయే తోడ్పడియుండెనా? ఇట్టి భాషను వ్రాసినదే తాము పరీక్షలలో నుత్తీర్ణులయితిరా? నేను తమకళాశాలలోని విద్యార్థులు ఇట్టి భాషను వ్రాసినచో పరీక్షలలో వారిని కృతార్థులనుగా జేయుదురా.

నవ్యసాహిత్యవీథులను హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్తు అను పేరు పెట్టుకొన్న వర్గము ప్రచురించినట్లుగలదు. హైదరాబాదాంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు మగ్గురికొనున్నదనియును. పరిషత్సభ్యులు తాము, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ఉపన్యాసకులగు శ్రీ రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు, జనాబు మ౹౹ ఖాసీంఖాన్ గారు అనియును తాము సెలవిచ్చియుంటిరి. ఇట్టి తమ గ్రంథములను ప్రచురించినది కాబట్టి దాని యాశయములుకూడ నట్టివేయని గ్రహించితిమి

తాము ముగ్గురును హైద్రాబాదు ప్రభుత్వముతో సంబంధముగలవారుగదా. ప్రభుత్వమువారిట్టి భాషనుఅంగీకరించిరా?

అంగీకరింపరిచో విద్యాశాఖలోనుండి తామిట్టి గ్రంథములు వ్రాయుట ఏమర్యాదపద్ధతి?

పద్య,పద, కవిత్వముచేత కాకపోయినను తోచినరీతి కేలము వచనములో వ్రాసినవారిని కూడ తాము సాహిత్యపరులని నిర్ణయించి యున్నారు. అట్టియెడ హైదరాబాదునందనేక సుప్రసిద్ధ రచయితలుండిరిగదా అట్టివారందరు తమ హైదరాబాదాంధ్రసాహిత్య పరిషత్సభ్యులేనా వారందరు తాము వ్రాసినభాష నంగీకరించినారా? ఒకవేళ తమముగ్గురికొరకు వై పరిషత్సభ ఏర్పడినచో అయ్యది హైదరాబాదాంధ్ర సాహిత్యపరిషత్సభ ఎట్లగును, కాదేని హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్యవేత్తలందరు తమరు వ్రాసిన పై గ్రంథములకు ఉత్తరవాదు లెట్లుకాగలరు.

కళాశాలలోను విశ్వవిద్యాలయములోను ఉపన్యాసకులు ఆయిన తాము ఇట్టి భాషలో గ్రంథములు వ్రాసినచో విద్యార్థులిట్టి భాషను వ్రాసినవారు పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులు కాజాలనప్పుడు వారిపట్ల తాము న్యాయము జేసినవారు కారా. ఆయ్యది మోసము కలిగించువట్టిది కాదా, నిత్యము తామిట్టి భాషలోనే విద్యార్థులకు బోధ జేయుచున్నారా? అపుడేలో మేమిసి నమాకట్టు మేయుదనిట్లు అధ్యాపకులయిన తామెట్లు వ్రాసిరయిక విద్యార్థుల స్థితియేమి,

హైద్రాబాదు, ప్రభుత్వము వారివలన పోషింపబడు బహుమ ప్రభుత్వము వారంగీకరించియుండని నిరుపయోగమైన భాషలో తాము ప్రచారము జేయుట ప్రభుత్వమువారిని మోసము జేయుట, విద్యార్థులకన్యాయము జేయుట కాదా.

మా యీ సంశయములను నివారణ జేయుచు తిరిగి ఈ పత్రికాముఖమున నే ప్రకటింప ప్రార్థన, తమ కట్టి ఆగ్రహము కలుగనిచో శ్రీ నిజాం ప్రభుత్వ విద్యాశాఖాధికారులను ప్రార్థించి వారివలననైనా తెలుసుకొనగలము. ఇట్లు

పుచ్చా వేంకట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి.

౨౭. నల్లగుట్టబ్రాంచి సికిందరాబాదు.

జపానును ఓడించబోవు వారలకు హెచ్చరిక

అమెరికను యుద్ధవిలేఖకుని రేడియో ఉపన్యాసము

యడ్గార్ స్నో అను అమెరికను యుద్ధవిలేఖకుడు సెప్టెంబరు ౧౫ తేదీన లండను బి-బి-సి బ్రాడ్ కాస్టు ఉపన్యాసములో జపానుతో యుద్ధము చేయబోవువారలకు కొన్ని హెచ్చరికలు చేసెను. నైఋతిపసిఫిక్ సముద్రములో మిత్రమండలివారికి కలిగిన విజయములను, ఇండియాలోను, చైనాలోను విమానాశ్రయముల సంఖ్య ఎక్కువయగుటయు ఇండియానుండి బర్మాలోనికి మోటారులకు బాటలు నిర్మించబడుచుండుటయు జపానుపై దండయాత్ర జరుపుటకు అనుకూలములైన విషయములేనని వారు మొదట చెప్పిరి. బర్మానుండి జపానీయులను తరిమివేసిన వెంటనే ఇండియాకు బర్మామీదుగా చైనాతో రోడ్డుసంబంధము మంచిస్థితికి రాగలదనిరి. కాని ఇప్పుడు ౧౯౪౧ లో కంటె జపాను ఎక్కువ బలము కలిగియున్నదనిరి. ఇంతవరకు నైఋతి పసిఫిక్ సముద్రములో మిత్రమండలికి కలిగిన విజయములు జపాను సరిహద్దులు దుర్బలతమముగనున్న ప్రదేశములయందే సాధించబడినవనిరి. ఇంకేగాక జపానువారు అపజయము తప్పించుకొనుటకై ఆఖరున తూర్పు ఆసియాలోని తమవలన రాజ్యముల ప్రజలందరికిని స్వాతంత్ర్యము నొసగవచ్చుననియు, అప్పుడు అమెరికనులు ఇంగ్లీయులును చతుర్విధాహామైన స్వాతంత్ర్యము తమ యుద్ధాశయమని ప్రకటించిన మాటలకు పరీక్షాసమయ మగుననియు స్నో గారు చెప్పిరి.

అమెరికావారి క్రొత్త రహస్యాయుధము

అమెరికను విమానాలు ఇపుడు యూరపుఖండమందును, ఆసియాఖండమందును అక్షరాజ్యముల సేనలకు ముఖ్యములైన ప్రదేశములపై చేయుచున్న దాడులచే కలుగుచున్న విపరీతములైన నష్టములకు ఒక కారణము ఆ విమానాలలో ఇంతవరకును ఎవరెన్నెరిగియుండనట్టి క్రొత్త కపురహస్యమైన "ఆటోమాటిక్ పైలట్" ఏర్పాటు అని వైమానికాధికారులనుచున్నారు. ఆ ఏర్పాటుచే చాల ఎత్తునుండి క్రిందిలక్ష్యములమీదికి సరియైన గురిపెట్టి బాంబులను వేయుటకు వీలగుచున్నదట, (౧౪)

బ్రిటిషుపక్షమునతోడ్పడుటకై ఇటాలీయులకు బడాగ్లియో ప్రబోధము

బడాగ్లియో గారి ఏసుర్యోనో భయమునకోని యుండెను ఇపుడు అతడు బ్రిటిషు మిత్రమండలి సేనలలో క్షేమముగానున్నట్లు సెప్టెంబరు ౧౭ తేదీన అల్జియర్సు రేడియోలో చెప్పబడినది.

బడాగ్లియో సెప్టెంబరు ౨౧ తేదీన అల్జియర్సు రేడియోలో ఇటాలీయు ప్రజలకు ప్రబోధము చేసెను. జర్మను సేనలు ఇటలీనంతయు బలాత్కారముగ ఆక్రమించుచున్నది. కాబట్టి ఇటాలీయులు గొరిల్లాయుద్ధముచే ఆ జర్మనులను ఇటలీనుండి తరిమివేయుటకు యత్నించవలెననియు, బ్రిటిషుమిత్రమండలివారు కూడ జర్మనులను ఇటలీనుండి తరిమివేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. గాన ఇటలీయులు వారలకు తోడ్పడవలెననియు, ఇటలీదేశమంతటను ఇటాలీయులు రాకపోకల సౌకర్యములను ధ్వంసము చేయవలెననియు, జర్మను సైనికులు ఎక్కడ కనిపించిన అక్కడ నెల్లవారలను పరిమార్చవలెననియు యుద్ధానంతరము బలిష్ఠమైన ఐకమత్యముగల ఇటలీ రాజ్యమును ఏర్పాటుచేయుటకు బ్రిటిషుమిత్రమండలివారితో కలిసిపనిచేయగలరనియు బడాగ్లియో చెప్పెను.

యుగోస్లావియాలో భీషణమైన పోరాటము

యుగోస్లావియాలో దేశభక్తుల సేనలో కొ గ్రిజాతీకము పాడవ్వనను జర్మనుపక్ష సేనలను ప్రతిఘటించి భీషణముగా పోరాడుచున్నది. స్పూటారి సమీపంలో మూడుజర్మను "ఇ"బోటు నౌకలు ముంచివేయబడినవి క్రొయేషియనులు హెర్జెగోవినాలోని మెట్కోవిచ్ వరకు పోయినారు, సర్బియా, బల్గేరియాల మధ్యసరిహద్దుసమీపములో చాలా సేనలు జర్మను సేనలపై దెబ్బలను తీసినవి. వియనా, బుడపెస్టు, బెల్గ్రేడు, సోఫియా, సాలోనికా లను రాపోవు రైలుబాట గ్రీసులోని జర్మనుసేనలకు కావలసిన సామగ్రులను పంపుటకు పనికివచ్చును. ఆ బాటను అనేక స్థానములందు తెగగొట్టినారు. కాపాయీనా ప్రదేశమును ఆక్రమించినారు

బలహీనమైన బిడ్డలకు

డాంగ్రే

బాలామృతము

పుష్టియున్ను, బలమున్ను

ఆరోగ్యము నిచ్చును

వసంత కుసుమాకరము

అతిమూత్రము, మధుమేహము, (Diabetes) రాచకురుపులు తగ్గ నష్టము, సుఖరోగములు జీర్ణించుట చేకలుగు సకలమూత్ర నాళవ్యాధులకు దివ్యౌషధము, తులం. రు. 22-0-0 (కల్దార్)

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద నిలయము

చింతలూరు: ఆలమూరుపోస్టు: తూర్పు గోదావరి జిల్లా

—: బ్రాంచిలు :—

సికింద్రాబాదు 6726, కింగ్సువే,

వరంగల్ కొత్తబజారు

దగ్గును పూర్తిగా నయముచేసి కొనుటకు

ట్రేడ్ మార్కు

జాండువారి

కాంఫో-కోడి-వాసక

1 ఆహారమును ఔషధములు ఉపశమనము కలుగచేయు. ఎందులు కలవు త్వరలో దగ్గును నివారించును.

2 అత్యుత్తమమైన, మరియు దీర్ఘకాలమునుండి ఉన్నరోగ్ముపడిశెము పూర్తిగా నయముకాగలదు.

3. మరియు ఇతర ఊపిరితిత్తుల జబ్బులకుని ఆరోగ్యముగా పని చేయును. ఈరోజే వాడండి.

జాండుఫార్మావర్క్సు,లిమిటెడ్ బొంబాయి.

హైదరాబాదు ఏజంట్లు

డి. జె. పారిఖ్ అండుకో, సికిందరాబాదు

మా సింహముమార్కు బూట్ పాలిషును వాడుడు

చత్రపుష్పతైలము

బలము, యౌవనము, తేజస్సు నిచ్చును

ఈశ్వర ఫార్మసీ, పి బి.127. మద్రాసు.

హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు అన్ని మందులషాపులలో దొరకును

"సమయానికి తగినధరలు"

అన్నిరకాల బట్టలపైనను అనగా సిల్కులు బనారసు చీరలు, యింగ్లీషు రకాలబట్ట లపై గూడ ధరలు చాలా తగ్గించినాము, మీ రెంత లాభము గల్గునో చూచుకొనుటకు త్వరలో ఒక పర్యాయము దయచేయండి.

కేవల్‌రామ్స్

ది వైట్ షాప్
కింగ్సువే
సికింద్రాబాదు

మదరాసు, ఊటీలో గూడ గలదు.

Khan andSons]

ప్రకటన

ఇందుమూలకముగ సమస్తప్రజలకు తెలియచేసేదిఏమనగ నేను మౌజె గానగపహాడ తా॥ జనగాం జిల్లె నల్లగొండ మక్తెదార్ని అయివున్నాను. మక్తా మజకూరులో అన్ని ఫలవృక్షములు ప్రతిసాల్ నావల్ల హర్రాజు అవుతూవున్నవి. నాకు ఒకహిస్సేదారు హర్కార శ్రీనివాసరావు వున్నాడు. అతడు యీసాల్ నాబిలామంజూరి చింతల హర్రాజుచేసే ప్రయత్నములో వున్నాడు. యిట్టిఅధికారం అతనికిలేదు. కావున యెవరు సవాలుచేసి తీసుకొనకూడదు. తీసకున్నయెడల వారిపైన అన్నివిధముల జిమ్మేదారి ఉండగలదు. తా॥ ౧౮-౧౨-౫౨ ఫ. ఇట్లు,

హర్కార సరస్వతీబాయి మక్తెదార్ని జరియ

హర్కార జగన్నాథరావు ముఖ్తార్ ఆం

ఫిరోతలిముల రికార్డులు

వచ్చియున్నవి. తొందరగాకొనండి

నజ్మా... హోస్నతాల్... సాకరీ

కజ్‌ఘట్... పగ్లి ... బన్సరీ

నరస్... రానీ...బడఘ్‌ఠునిగా

సవేరా మరియు వగదనరాయణ

జాలా మొత్తములో

తెప్పించినాము.

బి. జి. చిమలి

చౌరాహా కింగ్‌కోటీ, ఆబిదురోడ్డు

శాఖ— గౌలిగూడా.

ఆయుర్వేదము

దేశములో ఔషధములు సంగ్రహించుటచాలా కష్టముగా యుండెను. ఎందుకనగా ధరగల ఔషధములు మరియు కొద్దిఖర్చుతో ఓషధులచే ఔషధముల తయారు చేయబడినవి సంగ్రహణము మామూలీ పనికాయె నగరములోని వైద్యమహాశయులు హైదరాబాదు బయటి ఫార్మసీలనుండి ఔషధములు తెప్పించి రోగులకుఅందిచ్చుచుండిరి. కానియిప్పుడు

వాసుదేవఆయుర్వేద ఫార్మసీ

స్థాపన అయినప్పటికినుండి చాలా వెలగల ఔషధములు,భస్మములు ద్రావకములు,షర్బతులు మొదలగునవి సులభముగా సంగ్రహించబడును.

మేనేజరు.-

వాసుదేవ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, లిమిటెడ్

షాహరాః ఉస్మానీ, తారుఆఫీసుయెదురుగా హైదరాబాదు-దక్కన్.

Khan&sons)

రమణవిలాసిని వటిక

వీర్యమును గట్టిపరచి ధాతుపుష్టి వృద్ధిచేసి ఎల్లప్పుడు సంభోగములో తృప్తి కొలిపెడి పరమౌషధము డబ్బీ రు.1/-

మదనమంజరీ ఫార్మసీ,

184, నైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

కర్నూలు.-శ్రీ ఎన్. కోటి & సన్సు

ఖమ్మంమెట్టు -బి.రామకృష్ణయ్య&సన్సు

మహబూబునగరు-S ముత్యాలు&సన్సు

పద్మాద్రావు రకాబ్‌గంజ్ & సన్సు

ఛార్‌కామాను, హైదరాబాదు మరియు

జనరల్ బజారు, సికింద్రాబాదు.

ఇగ్ఫా టోక్స్

రాబోవుసంతతిని సంతోషకరమైనదిగను

ఆరోగ్యకరమైనదిగను తయారుచేయుడు

శిశువులయొక్క మృతువైన జీర్ణకోశములను దృఢపరచును. మరియు వారిని అన్నివిధములైన శిశురోగములనుండి కాపాడును పండ్లు వచ్చునపుడు కలుగు జబ్బులకు చాలా ప్రయోజనకరమైనదని నిరూపించ బడినది.

అన్నిచోట్లను దొరకును

తయారుచేయువారు:—

హైదరాబాదు కెమికల్ అండ్ ఫార్మస్యూటికల్ వర్క్సు లిమిటెడ్

Khan andsons) హైద్రాబాదు-దక్కన్

సరస్వతీ పాకెట్ డిక్షనరి

బజారులోనున్న ఈమాదిరి నిఘంటువులలో శ్రేష్ఠమైనది. సుమారు 17,000 ఇంగ్లీషు మాటలకు తెలుగర్థములు వివరముగా వ్రాయబడినవి. ఇది కలవున్నవారికి సాధారణముగా పెద్దనిఘంటువుల అక్కర ఉండదు. హైస్కూళ్లలో చదువు బాలబాలికలకు, ప్రయివేటుగా ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనువారికి, ట్యూటర్లకు, మిగుల ఉపయోగకరము. పాకెట్టుసైజు, గ్లేజుకాగితాలు. 665 పేజీలు. గిల్టుకాలికో. వెల రు 1-8-0

వివరములకు:—సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి, అని వ్రాసేది.

"ఫోటోలు ఫోటోసామానులు"

మీఫిలిములు కడుగబడును, ప్రింటు చేయబడును, మరియు పెద్దసైజులోకి కూడా చేయబడును.

మేము మీకు ఫోటోలు అనేకవిధములైన పోజులలో ఒకరూపాయి రేటుమంచి మొదలుకొని తీయుదుము

ఇచ్చటఒకటెయ్యి కలదు.

HANAGRAPH STUDIO

"హానగ్రాఫ్ స్టూడియో"

ఆబిడ్ బిల్డింగు హైదరాబాద్-దక్షిణ

దయచేసి జాగ్రత

పేరు, మంచి పనితనమునుబట్టి అనుకరించుట కలదుగనుక.

పేజీలు 840 **సంపూర్ణభక్తవిజయము** వెల 6-0-0

మన ఆంధ్రు లెరుగని మహాభక్తుల చరిత్రము లెన్నో యిందున్నవి. కావుననే యిది సంపూర్ణభక్తవిజయము. హిందూదేశమంతయు తిరుగలేనివారును, అనేకభాష లెరుగనివారును, స్వయముగ మహాభక్తులను సేవించి యుండనివారును ఇదిచదివినచో భక్తియొక్క సంపూర్ణత తెలిసికొనగలరు. దళసరికాగితాలు. కాలికోబైండు రు. 6/-ముందేపంపి సైలు సేమ తెలుపువారికి ఖర్చులాభరించి పుస్తకమంపెదము. సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్,రాజమండ్రి.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము ఈగ్రంథంలో యోగదృష్టి, మంత్రశాస్త్రము భూతవైద్యము, యంత్రములు, గారడీ, హస్తలాఘవం, పేక తమాషా, మనుష్యుని మాయంచేయుట, మామిడిచెట్టు పుట్టించుట, జీవసమాధి, శరీరంలేని తలమాట్లాడుట, గాలిలో మనుష్యునినిల్పుట, మొదలగు వినోదవిద్యలున్నవి దీనిచే పేజీసచేయగలరు. వెలరూ.4. Fortune FruitSpecialTalisman Rs.10

చమత్కార గణితం [అపూర్వము] ఇందులో విచిత్ర వినోద మనోగణితములు, చిత్ర ప్రశ్నలు, యుక్తి లెక్కలు, తమాషా లెక్కలు గలవు. దీని చదివిన తెలివికలుగును. వెల రు. 1. ఏ. పి., ౫ పంపుము డబ్బు ముందు పంపండి. పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించి పంపెదము, పి. ఆర్. జనార్దనరావునాయుడు, ఒంగోలు అని వ్రాసేది.

నవలలు-నాటకములు-కథలు

నవల అనిన ఒకని జీవితమును రసవంతముగా వర్ణించునది. నాటక మనిన ఒకని జీవితమును చమత్కారముగా చూపించునది. కథ అనిన ఒకని జీవితమునందలి రమ్యమైన ఒక ఘట్టమువిశదపర్చి చెప్పునది. సరస్వతీగ్రంథమండలివారి 45 నవలలు, 11 నాటకములు, 25 కథలపుస్తకములు ఇందుకు తోడ్పడినవి. సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమండ్రి.

దండా వివరాలు
సాలీనము చందా 6 హాలి రూపాయలు
ఆరునెలలకు „ 3-౧౦-౦ „
బ్రిటిషిండియాలో సంవత్సరానికి కల్దారు
విడి ప్రతిక ౦-౧-౩
పాత ప్రతిక వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

The only Popular Paper that reaches the masses in the Dominions
BEST MEDIUM — FOR — ADVERTISEMENT

Volu 18 — No 40 | *Published on every Monday and Thursday Hyderabad Dn* | 27 9—1943

ముసోలినియొక్క క్రొత్త కార్యక్రమము

ముసోలిని హిట్లరుచే ఖైదునుండి విడిపించబడిన తర్వాత సెప్టెంబరు౧౮ తేదీరాత్రి ఇటలీ రేడియో ద్వారా ఇటాలీయులకు తానువిధముగా ఖైదు చేయబడినదియు, హిట్లరుచే విడిపించబడినదియు తెలిపి ఇటలీలో జరిగిన క్రొత్తమార్పునకు ఇటలీరాజాగారే కారకులని చెప్పి, ముందుకు ఇటాలీయులకు తన క్రొత్తకార్యక్రమమును బోధించెను.

మొదట ముసోలిని ఖైదు చేయబడినవిధము. జులై ౨౫ తేదీన విక్టర్ ఇమాన్యూల్ రాజాగారితో మాట్లాడిన తర్వాత రాజాగారి యింటిగడపవద్దనే ఆయనను అరెస్టుచేసి అతనికేమి ఉపద్రవము కలుగకుండ రక్షించుటకునని చెప్పి ఒకచోటినుండి మరొకచోటికి మార్చి మార్చి తీసికొనిపోవుచుండగా ముసోలినికి ఏమంతయు తననుశత్రువుకు వశపరచుటకై జరుగుచున్నట్లుగా అనిపించెనట. రోమునగరము నుండి నేపిల్సునకుపడమటనుండు పోన్జాకును, అక్కడినుండి లామాడలీనాకును, అక్కడినుండి గ్రాన్ సాసోకును ముసోలినిని మార్చిరట. ఆఖరున పటిచోట ముసోలినికి హిట్లరు తననువిడిపించుటకై ఆలోచించుచున్నట్లు తెలిసెనట. సెప్టెంబరు౧౨వ తేదీ మధ్యాహ్నానంతరము హిట్లరు పంపించిన పారషూటిస్టులు వచ్చిదిగినప్పుడు ముసోలినికి కావలిగా నున్నవారలెవరు గాని ఆ పారషూటిస్టులపై తుపాకులను ప్రేల్చలేదట. పారషూటిస్టులు ముసోలిని గారిని విడిపించుకొనిపోయిరి. అంతేయు ఆయునుని విమానములో జరిగెను. జర్మనుల ఈ సాహసము చరిత్రయందు ఆచంద్రతారార్కము ప్రతిష్ఠమైయుండగలదని ముసోలిని రేడియోలో చెప్పెను.

జులై ౨౫ తర్వాత ఇటలీనుండి పోషించిన ఫాసిస్టుపార్టీని విచ్ఛేదముచేయుటకై జరిగిన చర్యలను గురించి ముసోలిని తెలిపి, ఇటలీరాజుగారు విక్టర్ ఇమాన్యూలున్ను, వారివంశమువారును మొదటినుండియు యుద్ధముయెడ విముఖులైయుండిరనియు జర్మనులయెడ ద్వేషమును పురిగొల్పుచుండిరనియు యువరాజా దక్షిణమందుసేనలకు నాయకుడనైననూ పంతునని చెప్పి యుద్ధరంగమునకు పోనేలేదనియు అందువల్లనిప్పుడు ఇటలీలో జులై ౨౫ తర్వాత జరిగిన కథకంతయు కారకులు, ప్రేరకులుకూడ ఇటలీరాజవంశమువారును, బడాగ్లియోగారిమిత్రులును, ఫాసిస్టుపార్టీలోని కొందరు ద్రోహులునని ముసోలిని తనకనమ్మకము ఏర్పడినట్లు చెప్పెను. తనఅరెస్టుకు ముందే ఇటలీరాజవంశమువారు ఇంగ్లాండుతో యుద్ధవిరామసంధికై సంభాషణలను జరిపియుండిరనియు, తనఅరెస్టుకు వెంటనే ఇంగ్లాండుతో యుద్ధవిరామసంధిని కుదుర్చుకొనుటకు బడాగ్లియోకు అధికారము ఇవ్వబడియుండునని యు తనకునిప్పుడు తెలియుచున్నదని ముసోలిని తెల్పెను. ఈ సంధికై రాయబారములు జరుగుచున్న సంగతిని జర్మనీకి తెలుపకుండుటవల్ల ఇటలీరాజున్ను బడాగ్లియోయున్ను జర్మనీయెడ ద్రోహులైరని. ఇటలీ ఇప్పుడు ఒప్పుకొన్న సంధిషరతులు చాలఅవమానకరములైనవి ఇటలీరాజు తనరాజ్యమును వదలుకొనుట కిష్టపడక అవమానకరమైన షరతులకంగీకరించెనని ముసోలిని ఆక్షేపించెను.

జర్మనీయు, ఇటలీయు ఇంగ్లాండుపై దండయాత్ర చేయదలచుకొనినను ఇంగ్లీషువారు పోలాండుకు చేసిన వాగ్దానమును రక్షించుకొనుటకై ఇప్పుడు యుద్ధము చేయుచున్నారని ముసోలిని చెప్పెను. ఆ బ్రిటిష్ ఇంగ్లీషువారికి లొంగిపోయి ఇటాలీయులు అప్రతిష్టను సంపాదించుకొనిరనియు, దానివెంటనే ఏడ్రియాటిక్ సముద్రములోను అయోనియన్ సముద్రములోను, ఈజియన్ సముద్రములోను, దక్షిణ ఫ్రాన్సులోను, బాల్కన్ ప్రదేశములోను ఇటలీయొక్క సామ్రాజ్యభాగములు ఊడిపోయినవనియు ఈ అప్రతిష్టకు జర్మనులతో కలిసి పోరాడుచున్న ఇటాలీయ సైనికులు ఓర్చుకొనవలెననియు ముసోలిని వేడార్చెను.

౨౦ ఏండ్లనుండి నిర్మించుకొనిన ఇటాలీయ నౌకాదళమంతయు మధ్యధరాసముద్రంలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముల స్తంభమైన మాల్టావద్ద బ్రిటిషువారికి వశపరచబడినదనియు, ఒక్క విమానదళములో మాత్రమే కొంతవట్టుకైనను ఎక్కువలసిన భాగము ఇటలీకినిలిచినదనియు ముసోలిని ఒప్పుకొనెను.

ఇటలీయొక్క భవిష్యత్తునకు క్రొత్త నిర్మాణము నుసూచించుచు ముసోలిని అదిరాజు అధికారము క్రిందకాక ప్రజలప్రతినిధుల అధికారముక్రిందనుండగలదనిరి. ఆ దానియందు జాతీయత, సాంఘికత్వము ఉండగలవనిరి. ఇటలీసేనను కేవలము ఇటాలీయులతో పునర్నిర్మాణముచేసెదమనిరి జులై ౨౫ తేదీన బడాగ్లియో ప్రభుత్వముయొక్క పక్షమున చేరిన ఇటాలీయద్రోహులనందరిని నాశముచేయవలెననిరి. జర్మనీ, జపానులపక్షమున ఇటాలీయులు చేరి విజయమువరకు యుద్ధమునుసాగించి తనఅప్రతిష్ఠకళంకమును తొలగించికొనవలెననిరి. జర్మనీ జపానులు విజయములుకలుగువరకు పోరాడుదురే గాని శత్రువులకులొంగిపోవని చెప్పిరి.

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad-Dn. Editor S. Prathap Reddy, B.A., B.L.